

Jerzy Slazak
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 46-850 82 8974, 467-612 28 974
Fax 46-850 82 8808
jerzy.slazak@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

VATTENPROVTAGNING VID STADENS STRANDBAD – SOMMAREN 2007

Miljöförvaltningens redovisning

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens redovisning

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh-Högfors

Sammanfattning

I Stockholm finns idag 24 officiella strandbad. Badvattenkvaliten vid de befintliga baden är överlag god. Några bad har dock återkommande problem med förhöjda bakteriehalter. Vid de officiella strandbaden som även räknas som EU-bad tas under sommaren regelbundna vattenprover. Resultaten av badvattenundersökningarna redovisas kontinuerligt på Smittskyddsinstitutets hemsida badplatsen.smittskyddsinstitutet.se.

I budget för år 2007 gav Kommunfullmäktige Miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten. Miljöövervakningsavdelningen driver idag ett projekt Handlingsplan Badvatten. Projektet kommer att redovisas separat under slutet av år 2007.

Generellt är badvattnet på Stockholms officiella strandbad av god kvalitet ur hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år beroende på väderleken under badsäsongen och badets belägenhet. En del badplatser har dock visat avvikande analysresultat under ett antal år och fick anmärkning från EU-kommissionen under våren

2007 med badsäsongen 2005 och 2006 som underlag. Dessa strandbad är Ängbybadet och en av provtagningspunkterna på Smedsuddsbadet. Ängbybadet och orsakerna till de dåliga badvattenproverna redovisas under en separat rubrik i detta tjänsteutlåtande. Tre badplatser: Sättra strandbad, Hökarängsbadet och Långsjöbadet visar sämre vattenkvalitet än övriga strandbadplatser under årets badsäsong. För dessa bad bör orsaken till den tidvis dåliga badvattenkvaliteten undersökas och åtgärdas.

Sedan 1994 kontrolleras i en del sjöar även förekomsten av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblomning. Miljöförvaltningen tar planktonprover och gör fältobservationer. Inga farligt höga halter av cyanobakterier uppmättes på de besökta badplatserna år 2007. Vid bedömningen av halterna följer förvaltningen WHO:s riktlinjer.

Bakgrund

Inom Stockholms kommun finns 24 officiella strandbadplatser längs Mälarens stränder och i mindre insjöar. Ansvaret för skötsel och underhåll av dessa åligger den stadsdelsförvaltning där badet är beläget. Alla officiella strandbad som ligger inom kommunen klassas som EU-strandbad. Med officiellt strandbad menas en badplats som uppfyller vissa grundläggande krav. Badvattnet ska vara tjänligt från hygienisk synpunkt vilket bedöms med vattenprover som tas under sommaren. Ett visst antal toaletter beroende av antalet besökande ska ställas ut, livräddningsutrustning ska finnas tillgänglig och skylt/anslagstavla med diverse information ska finnas på stranden. Bedömningen av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt görs av Miljöförvaltningen och baseras på bakteriologiska undersökningar av vattenprov. Förekomsten av tarmbakterierna E.coli, totalantal koliforma bakterier respektive intestinala enterokocker (indikerar fekalförorening) utgör den huvudsakliga grunden för denna bedömning. Sedan 1996 analyseras badvatten på alla strandbadplatser i enlighet med EG-direktiven om kvaliteten på badvatten (76/160/EEG) och Naturvårdsverkets författningssamling (SNFS 1996:6, MS:89).

I Programmet för Stockholms vattenarbete 2006-2015 är ett av de övergripande målen att "Befintliga strandbad ska underhållas och ha en god vattenkvalitet. Önskemål om nya strandbad ska beaktas". Kommunfullmäktige i budget för 2007 gav Miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten. Miljöövervakningsavdelningen driver idag projektet Handlingsplan Badvatten. Även Hälsoskyddsavdelningen deltar aktivt i detta projekt.

Under våren 2007 ändrade Kommunfullmäktige Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun (Kfs. 2007:9) angående badförbudet inom hamnområde. Idag är det tillåtet att bada inom hamnområde 10 meter från naturstränder under förutsättning att fartygstrafiken inte hindras.

Från och med 2008 träder ett nytt badvattendirektiv (2006/7/EG) ikraft och ersätter det nuvarande. Det nya direktivet ställer större krav på utredning och åtgärder för badplatser som visar försämrad badvattenkvalitet.

Resultat

Resultaten av badvattenundersökningarna redovisas kontinuerligt på Smittskyddsinstitutets hemsida badplatsen.smittskyddsinstitutet.se. På Miljöförvaltningens hemsida, där allmänheten kan hämta information om badvattenkvalitet, algblomning eller händelser som berör strandbadplatser, finns en direktlänk till denna sida.

Miljöförvaltningen har under badsäsongen maj-september 2007 tagit prover för bedömning av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt vid stadens samtliga officiella strandbad. Tabellen nedanför visar sammanställda provresultat för respektive strandbad.

Tabell I

STRANDBAD	Antalet prov-platser	Antalet prov	Tjänliga	Tjänliga med anmärkning	OTJÄNLI GA	Algblommning
Hässelby allmänna	1	7	7			
Johannesdalsbadet	1	10	7	3		
Kanaanbadet	2	15	13	2		
Lilla Essingen	1	8	7	1		
Långholmens klippbad	1	8	6	2		
Långholmens strandbad	1	8	5	3		
Lövstabadet	1	8	5	2	1	
Maltesholmsbadet	2	16	12	4		
Minnebergsbadet	1	8	4	4		
Mälarhöjdsbadet	2	17	13	4		
Smedsuddsbadet	2	19	11	7	1	
Solviksbadet	1	7	6	1		
Stora Essingen	1	7	7			
Sätra strandbad	2	20	13	5	2	
Ängbybadet	2	16	12	4		
Brunnsviksbadet	1	8	7	1		
Ekhagen	1	9	7	2		
Farsta strandbad	1	8	6	2		
Flatenbadet allmänna	1	7	7			
Flatenbadet barn	1	8	7	1		
Hökarängsbadet	1	12	3	8	1	
Långsjöbadet	1	11	2	9		
Sköndal	1	7	6	1		
Trekanten	1	8	7	1		
Summa:		252	180	67	5	
Procent:			71,4%	26,6%	2,0%	

Generellt är badvattnet på Stockholms officiella strandbad av god kvalitet från hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år beroende på väderleken under badsäsongen och badets belägenhet. Årets badsäsong har varit relativt dålig med ganska låg temperatur och få soldagar. Det varma sommarvädret under säsongens soliga dagar och den stora belastningen på strandbadplatserna är en av bidragande faktorer till att badvattenkvaliteten på vissa stränder visar sämre resultat. Mycket nederbörd och föroreningar som rinner ner i vattnet med regnvatten kan påverka badvattenkvaliteten negativt. Vid mycket kraftigt regn kan en bräddning av blandad dag- och avloppsvatten ske och vid ett antal strandbad finns bräddavloppen i närheten av stranden.

Två stycken av Stockholms strandbad: Ängbybadet och en av provtagningspunkterna på Smedsuddsbadet har under våren 2007 fått anmärkning från EU-kommissionen. Anmärkningen är baserad på badsäsongen 2005 och 2006 då dessa badplatser inte uppfyllde de hygieniska kraven som ställs på ett EU-strandbad enligt nuvarande Badvattendirektiv. Miljöförvaltningen genomförde redan under 2006 en utredning av förhållandena vid Ängbybadet. Krav och genomförda åtgärder redovisas under separat rubrik. Smedsuddsbadets dåliga provresultat kan i dagsläget inte hänvisas till några konkreta tekniska orsaker. Dessa platser ingår i Handlingsplan Badvatten och i projektbeskrivningen tas behov upp av utredning och åtgärder vid befintliga bad med dålig badvattenkvalitet. För att baden återigen ska få status som officiella EU-strandbad måste proven visa bra resultat under en tvåårsperiod med två veckors provtagningsintervall.

Under årets badsäsong har tre strandbadplatser: Sättra strandbad, Hökarängsbadet och Långsjö visat sämre vattenkvalitet än övriga strandbadplatser. För dessa bad bör orsaken till den tidvis dåliga badvattenkvaliteten undersökas och åtgärdas. Det finns planer på att utreda detta inom projektet Handlingsplan Badvatten.

Nya strandbad

Enligt Kommunfullmäktiges uppdrag i budgeten för år 2007 skulle förvaltningen ta fram en handlingsplan för hur Stockholm ska få fler badplatser med rent badvatten. Uppdraget drivs i projektform och projektledningen valde ut 8 stycken strandbadplatser inom kommunen där människor badar av tradition eller platsen inbjuder till att bada. Dessa platser är: Horntulls sol- och duschbad (Årstaviken), Fredhälls sol- och duschbad, Gröndals sol- och duschbad, Rålambshov, Hägerstenshamnen, Hässelby strandbad och Skrubba friluftsbad (se bifogad karta).

För att utvärdera om en plats är lämplig som officiell badplats bör badvattenkvaliteten undersökas under två år. I dagsläget har provtagningen vid de nya platserna pågått under ett år, vilket innebär att ett år återstår innan en slutlig bedömning kan göras. En slutgiltig bedömning om de nya platserna kan lämpa sig som officiella badplatser kan göras först hösten 2008. Anläggandet av eventuella nya bad kan därför tidigast börja 2009.

Den provtagning som hitintills genomförts visar dock på, överlag, god badvattenkvalitet, med två undantag: Hornstull (Årstaviken) (a) samt Rålambshov (d).

Ängbybadet

Ängbybadet har under flera år visat förhöjda bakteriehalter. Orsaken har varit okänd. Miljöförvaltningen startade hösten 2005 ett projektarbete att utreda potentiella utsläppskällor till badet som en grund för vidare tillsynsarbete. Resultatet redovisades för Miljö- och hälsoskyddsnämnden i april 2006 i form av en rapport "Inventering av vatten- och avloppslösningar vid Ängby i Bromma". Under projektiden kartlades bl.a. ägar- och arrendeförhållande för området vid Ängby. Inventeringen kunde inte då peka ut något specifikt objekt som orsakar de höga bakteriehalterna vid badet.

Miljöförvaltningen utökade provtagning under sommaren 2006 på tre nya provtagningsplatser. Resultatet av provtagning visade att det fanns lokala föroreningskällor som gjorde att bakteriehalten både vid stranden och strax utanför var mycket förhöjda.

Såväl Stadsdelsförvaltningen som Exploateringskontoret, Fastighetskontoret och Stadsbyggnadskontoret har av Miljöförvaltningen uppmärksamats på den oacceptabelt dåliga vattenkvaliteten vid Ängbybadet och tagit del av den utredning som gjorts.

Under våren 2007 har Miljöförvaltningen riktat föreläggande mot Fastighetskontoret för att undersöka avloppslösningar för serveringen och vattentoaletten som finns på stranden. Fastighetskontoret fann ett flertal brister som kunde påverka badvattenkvaliteten vid Ängbybadet. Bristerna åtgärdades innan badsäsongen startades och badvattenproverna visade avsevärd förbättring i förhållande till föregående badsäsonger.

Badvattenkvalitet vid Ängbybadet är trots åtgärder inte helt utan anmärkning. En möjlig orsak kan vara fritidshusens vatten- och avloppslösningar. Miljöförvaltningen har för avsikt att arbeta vidare med denna fråga under år 2008.

Algblomning

Sedan 1994 kontrolleras i en del sjöar även förekomsten av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblomning. Miljöförvaltningen tar planktonprover och gör fältobservationer. Stockholm Vatten AB utför planktonanalyserna. Under sommaren 2007 togs och analyserades 67 prover. I undersökningen ingick Brunnsviksbadet, Sköndalsbadet, Långsjöbadet, Farstastrandsbadet samt Mälarhöjdsbadet och Ängbybadet i östra Mälarens södra respektive norra del. Vid ett tillfälle besöktes även Trekantsbadet. Urvalsprincipen för provtagningsplatser är redan övergödda sjöar och vikar, eller sjöar och vikar med dålig vattenomsättning och risk för övergödning. Inga farligt höga halter av cyanobakterier uppmättes på de besökta badplatserna år 2007. Vid bedömningen av halterna följer förvaltningen WHO:s riktlinjer.

Slut

Bilagor:

1. Karta över Stockholms strandbadplatser
2. Diagram över 2007 badsäsongens provtagning